ئایا ئەردۆگان ئیمپراتۆریەتی عوسمانیی دروستدەکات؟ … زاهیر باهیر

بەربڵاوی هێڕشەکانی ئەردۆگان بە ناردنی سەرباز و میلیشیاکانی بە سەرێك بۆ لیبیا و ڕۆژاوا و بە سەرێکی دیکە بۆ باشوور هەروەها هێڕشەکانی بۆ سەر قوبرس و یۆنان بەردەوامە. ئەم کارانەی ئەردۆگان کاردانەوەیەکی زۆری لێکەوتەوە و هاوکاتیش دەرگایەکی گەورەی خستەتە سەر پشت بۆ لێداوان و قسەکردن لەسەریان. لە نێو سیاسییەکانی کورد و ڕۆشبیر و قەڵەمبەدەستەکانیدا، هەموان لەسەر ئەوە ڕێکن کە ئەردۆگان بە دوای دروستکرنی ئیمپراتۆریەتی عوسمانییەوەیە. بە گومان هەر کام لەمانەش بەڵگەی خۆیانیان پێیە و لەو بەڵگانەش هەڵپەی ئەردۆگانە کە هەیتەکی لە لیبیایە و هەیتەکی لەو شوێنانەی دیکەیە کە پێشتر ناوم هێنان.

بۆچونی من تەواو پێچەوانەی بۆچونی ئەوانەی سەرەوەیە . من لام وایە ئەردۆگان ئەوەندە ساویلکە نییە کە بیەوێت ئیمپراتۆریەتی عوسمانیی دروستبکاتەوە ، بەڵکو ئەوەی کە دەیکات لە پێناوی بەرژەوەندییەکانیدایە لەو شوێنانەی کە خۆی بۆ دەکوتێت. بۆ نموونە لە لیبیا سێ پرسی گەورە هەیە بۆ دەستتێوەردانی لە لیبیا. **یەکەم:** لە سەردەمی قەزافیی –دا کۆمپانیاکانی تورکی بیناکردن و بیناکردنەوەی گەلێك پرۆژەی گەورەیان لە ئەستۆ گرتبوو کە لە زۆربەیانا دەستبەکار بوون ، هەندێکیشیان تەنها کۆنتراکتەکانیان واژۆ کرابوو. کە قەزافی ڕوخا هەموو ئەو پرۆژانە وەستان و ئەوەشی کە واژۆیان لەسەر کرابوون هەر وەکو خۆیان ماونتەوە. **دووەم:** مەسەلەی نەوتە کە هەموان دەزانن کە لیبیا وڵاتێکی دەوڵەمەندە لە نەوت و سامانی غازی سروشتییدا ، ئەویش بەشی خۆی دەوێت و لە لایەن حکومتەکەی فەیاز ئەل سەراج-وە لە پاداشتی هاوکاریکردنی دژ بە هێزی خەلیفە حەفتار، پشکێکی لە نەوت پێدەدرێت . **سێیەم:** ئەردۆگان دوور بینە و نایەوێت میسر کە دژ بە ئیخوانەکانە ڕۆڵی لە لیبیادا، هەبێت ، چونکە لە ئایندەدا بە زەرەری ئەردۆگان و حیزبەکەی ئاکەپە دەگەڕێتەوە. ئەمە جگە لەوەی کە لیبیا بوەتە پرسێکی ناوچەیی و جیهانیی.

لە تەك یۆنانا کێشەی ئاوی هەیە و هەروەها گەڕان بە دوای نەوتدا

. ل□ تەك قوبرس-دا كێشەيەكی 46 ساڵييە كە لە ساڵی 1974 وە بەشە توركييەكەيان لە قوبرس بچڕيوە و دەوڵۆتكەيەكيان بۆ دروستكروە كە تەنها هەرخۆيان دانيان پيادا ناوە و پەراوێزكەوتووە و لە هەژاريي□دا دەژی. سەرۆكی ئەو بەشە توركييە و بەشی زۆری توركەكانيش ئەوە دەزانن كە كڵاويان لەسەر نراوە بە ناوی چياكردنەوەی دەسەڵات و زەوييەوە لە كۆمەڵی قوبرسيی، كە زەرەور و زيانێكی زۆريان لێكردووە ، چەند جارێك هاتوونەتە سەر ئەوەی كە ڕێكبكەونەوە لە گەڵ حكومەتی مەركەزيی قوبرسدا بەڵام ئەردۆگان هەڕەشەيە و فشارێكی گەورەيە و بەو هۆكارە ئەوە ڕونادات و ئەردۆگانيش نا يەوێت توركەكانی ئەوێ بچنەوە سەر وڵاتی قوبرس و ببنەوە بە بەشێك لەو كۆمەڵە.

هەرچيش دەستتێوەردانی ئەردۆگان لە ڕۆژاوادا هەيە و هێڕشكردن و داگيركردنەكانی، هۆكارەكانی لای هەموان ڕوونە و پێويست ناكات لەسە ئەمە درێژ دادڕی بكەم.

سەبارەت بە داگيركردنی باشوريش ئەردۆگان نا يەوێت يا ڕاستتر ناتوانێت و ناكرێت كە باشوور داگير بكات . هۆكاری ئەمەش يەكجار زۆرن. لەوانە ئەو، پێويستی بەوە نييە كە لە كاتێكدا والی خۆی لە باشووردا هەبێت، هەموو بەرژەوەندي□كانی توركيا لە هەموو ڕويەكەوە لە هەموو شار و شارۆچكەكانی باشوردا پارێزراو بێت ، چی سياسی، ئابووريی ، فەرهەنگيی و ڕۆشنبيريی و كولتوريی و زۆری تر . ئەردۆگان پێويستی بەو سەريەشەيە نييە كە بێت هەولێر و زاخۆ و دهۆك [ئەگەر بيشتوانێت] داگير بكات و بە سەدەها بنكەی سەربازيی دانێت و پارەيەكی خەياڵی سەرفبكات و هەميش□ ل□ دڵە ڕاوكێی كوژرانی سەرباز و ئەفسەرانيا بێت و خۆی بخاتە ژێر لۆمەی دەوڵەتانی ئەوروپا و ئەمەريكا و ڕوسيا و جەماوەری سەرشەقامەكانی ئەوروپا و كوردستان، دژايەتی بكەن. هاوكاتيش كوردستان بەشێكە لە عێراق ، عێراق-يش دەوڵەتە بە هەموو كەموو كوڕييەكەوە كە ناكرێت وا بە ئاسانی لەشكری وڵاتێكی ديكە بێت داگيری بكات. خودی عێراقيش بە تەنها موڵكی خۆی نييە بەڵكو موڵكی ئێران و ڕوسيا و ئەمەريكا و خەڵكی عەرەبی ناوخۆو هەموو عەرەبەكانی دەرو دراوسێ و جيهانە ، هيچ لايەك لەو لايانە بێ دەنگ نابن لە داگيركردنی ئەو سێ شارەی كوردستان . دوای ئەوەش كوردستان[باشوور] هەر بريتی نييە لە هەولێر و زاخۆو دهۆك، كوردستان وڵاتێكی پان و بەرينە، سەرێكی لە سوريا يە سەرێكی لە ئێرانە. توركيا چۆن دەتوانێت داگيری بكات ؟!! توركيا هەموو كوردستانی بە بێ تەقە ، ئابوريانە ، داگيركردووە

ئیتر بۆچی دەیەوێت بە هێزی سەربازیی داگیری بکات کە زەرەرێکی گەورەی لیدەکات ، تەنانەت دەبێتە هۆی ڕووخانی، هەر خەڵکەکەی خۆی دژی دەچێتە سەرشەقام ، چونکە ئەوەی کە لە هێزی دابینکردنی سەربازی□کانیا سەرفیدەکات لە باشووردا، لە قووتی خەڵکی لە تورکیای دەگرێتەوە. داگیرکرنی کوێت لەلایەن صەدامەوە باشترین نمونەیە، گەر صەدام نەچوایەتە کوێتەوە، ڕەنگبوایە ئێستاش لە سەر حوکم بمایەتەوە.

دەوڵەتی تورکییە هێڕشێکە کردویەتی خۆشی دەزانێت کە سەرکەوتن بەدەستناهێنێت، بەڵام دەبێت بیکات هەم بۆ قورتاربوونی کاتیی لە هەندێك ئەزمەی، هەم کردنی بەناو جەنگی ” تیرۆریزم” و ڕازیکردنی ڕاستڕەو و فاشییەکانی ناو کۆمەڵی تورکیا. ڕەنگە لەشکری تورکیا بۆ ماوەیەك بمێنێتەوە بەڵام مانەوەی بۆ ماوەیەکی درێژ لە باشوردا نە بۆی دەکرێت و نە ئەوەش پلانێتی . ئەوە ڕاستییە کە ئەردۆگان و هەندێك لەو وەزیرەکانی ڕاگەیاندنی سەیر سەیر و مەترسیدارانی دەدەن ، بەڵام ئەوانە جەنگی میدیاین و دەبێت زۆر باوەڕیان پێنەکەین .

ئەوەش ڕاستییە کە ئەردۆگان کۆشکێکی گەورەی لە ستایەڵی کۆنی ئیمپراتۆرییەتی عوسمانیی دروستکردوە و پاسەوانەکانی بە جل و پۆشاکی سەردەمی عوسمانییەوەن ، بەڵام ئەمانە هیچ نین و بەڵگە نین بۆ ئەوەی کە ئەو دەەیەوێت دەوڵەتی عوسمانیی دروستبکات. ئەمە تەنها بۆ دروستکردن و ڕاگرتنی شکۆی خۆیەتی، بۆ خۆڵکردنە چاوی ئەوانەن کە خەون بە ئیمپراتۆرییەتی عوسمانییەوە دەبینن و خولیای گەڕانەوەی ئەو سەردەم و زەمانەیان و ڕاکێشانیانە بەرەو ئاکەپە ، دەنا ئەردۆگان ئەوەندە گێل نییە پاش 103 ساڵ بیەوێت ئەوە بکات.

دەسەڵات و دەسەڵاتداران زۆر زیرەکن و تاکتیکی زۆر سەیر و سەمەرە بەکاردەهێنن لە پێناوی مانەوەی خۆیاندا کە ئەمەش تەنها لەسەر حسابی گێلێتی بەشێك لە گەلە. بۆ نموونە تەماشای صەدام بکەن لە ڕۆژەکانی جەنگی ئیران و عێراقدا گەڕایەوە بۆ دین ، هەر خودی جەنگەکەشی بەناوی قادسییەوە ناونا تاکو جەماوەر بۆ مەبەستی خۆی هەڵخەڵەتێنێت. ئومەی عەرەبی و عروبەی بەکاردەهێنا تاکو هاوپشتی بۆ خۆی لە جەنگی لەتەك کورد و هەم لەتەك ئێرانیشدا، پەیدا بکات . هەر ئاواش نمونەی داگیرکردنی عێراق لە لایەن ئەمەریکا و هاوپەیمانان□و□ مانەوەیان و جەنگیان لە ئەفغانستان ، لە لیبیا ، لە سوریا بە ئێمە دەلێن جەنگی ” دژە تیرۆرە” بەڵام ئایا وایە؟

وەڵام لای خۆتانە بە بەڵگە و دۆکۆمێنتەوە.

هێڕشی دەوڵەتی تورکیە بۆ سەر باشوور، هێڕشە بەسەر پەکەکە چونکە پەکەکە لە بەشی باشووردایە ، هێڕشیشە بەسەر یەکێتی و پارتی تاکو زیاتر بیانکاتە پاشکۆی خۆی و ئامادەی هەموو جۆرە سازشێك بن، تاکو پێگەیان لەناو جەماوەری کوردیدا ئەوەندەی تر لاوازبێت و ڕسواتر بن.

ئەوەی کە ماوەتەوە بیڵێم ئەوەیە کە پاگەندەی داگیرکردنی باشوور و مانەوەی تورکیا لەوێ، ئیدی هەرکەس ئەو پاگەندانە بکات : پەکەکە ، سیاسییەکان ڕۆشنبیران یا ئەهلی فەیسبوك، بە گەورەترین زیان لەسەر جەماوەری باشوور دەگەڕێتەوە، پاگەندەیەکی ترسناکە و جگە لە ناڕاستییەکەی، ورە و بەرهەڵستی و دژایەتیکردنی لەشکری تورکیا بە جەماوەر ناهێڵێت و ئەوەندەی تر دەیانتەپێنێت. ئەم پاگەندانە خەڵکی دەکاتە کەیلەیەکی بێ بیرکەرەوەی چاولەدەمی حیزب و ڕۆشنبیر و کادیرانی زانکۆ و پسپۆڕەکان و سیاسییەکان و لەدەستدانی هەموو توانا و هێزێکی خۆی.

Zaherbaher.com

27/06/2020

زاهیر باهیر